

Denken doet dansen

Voorals dansers weten het: lichaam en geest zijn één, want denken en dansen zijn één. Dat vindt ook het choreografenduo voor Andrea Leine en Harijono Roebana, beter bekend als LeineRoebana. Maar wat gebeurt er wanneer de verbinding tussen hersenen en lichaam wordt verbroken? De nieuwe productie van het duo met de prachtige titel *172 Suggesties aan een lichaam*, is geïnspireerd op de plotselinge uitval waarmee Andrea Leine ruim een jaar geleden te maken kreeg en die ze naar eigen zeggen overwon door niet alleen te doen – namelijk: ‘te

oefenen, te oefenen en te oefenen’ – maar ook te denken. ‘*I think my body, I think thus it will move*’, zoals ze danseres Heather Ware laat zeggen tijdens de voorstelling. Hoogmoedig? Misschien, maar niet als je ziet hoe Ware danst en al dansend – hoe vreemd dat ook klinkt – weer één wordt met haar lichaam. Inderdaad, bijna ben je geneigd te concluderen: ik denk, dus ik beweeg.

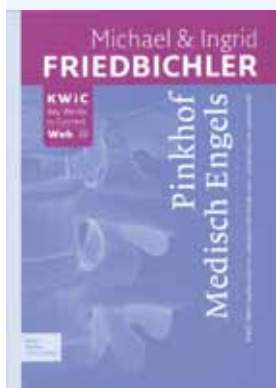
De voorstelling weerspiegelt vooral ook de basisfilosofie van Leine en Roebana: ‘Zoals Dr. Frankenstein eerder deed, ontleden we het

lichaam in zijn samenstellende delen of functies, voegen deze weer bijeen en vragen haar ten dans.’ De deels akoestische, deel elektronische muziek bij *172 Suggesties aan een lichaam* is van het Duitse duo 48nord en beweegt zich op de grens tussen improvisatie en compositie. **HM**

172 Suggesties voor een lichaam is te zien tot begin april. Raadpleeg de speellijst op www.leineroebana.com.

Pinkhof Medisch Engels,
Bohn Stafleu Van Loghum,
95 euro.

Pinkhof over de grens

Na het alom gerespecteerde Pinkhof Geneeskundig woordenboek is er nu ook een editie voor het vertalen van medische termen in het Engels. De blauwdruk voor dit naslagwerk is van de hand van Michael en Ingrid Friedbichler. Vernieuwend is dat hun aanpak modulair is. Dit houdt in dat de lemma's niet alfabetisch zijn gerangschikt zoals gebruikelijk in een woordenboek, maar in thematische units of modules, die hier en daar zijn aangevuld met illustraties. Er zijn units als *Health and fitness*, *Hospital routines* en *Components of the blood*. De modulaire opbouw is eigenlijk een soort boomstructuur. Zo is de unit *Components of the blood* weer verder vertakt in onder meer (blood) *plasma*, *hemoglobin* en *Rhesus factor/Rh factor*. Deze diepere vertakkingen heten woordvelden. In een woordveld vind je lexicografische informatie: synoniemen, een fonetische weergave van de uitspraak, de woordsoort, een voorbeeld van

de gebruiksmogelijkheden in een Engelse beeldzin en uiteraard de betekenis. Verder bevat een woordveld allerlei afleidingen en nauw verwante woorden. Zo vind je in het woordveld (blood) *plasma* 21 termen (of afleidingen) die met bloedplasma samenhangen zoals: *antiserum*, *plasma cells*, *albumin*, *plasma expander* en *exchange* (als vertaling van plasmafarese).

Dit Pinkhof-product is door de thematische ordening geschikt om snel thuis te raken in de Engelse termen op een bepaald geneeskundig deelgebied. Maar voor wie snel een medische term wil vertalen is het boek iets minder handig. Die gebruiker moet eerst naar het Engelse of het Nederlandse register waar alle termen alfabetisch zijn geordend en wordt daar verwezen naar de unit waar de term is te vinden. Pas in tweede instantie vind je dus de gewenste vertaling – een bezwaar dat overigens niet opgaat voor de CD-rom-versie van het boek. **KK**

Dolhuys viert lustrum

tentoonstelling

Vijf jaar bestaat het nu, Het Dolhuys, nationaal museum van de psychiatrie in Haarlem. Ter gelegenheid van dat lustrum is fotograaf Annaleen Louwes als gastcurator het archief ingedoken om historische foto's van het museum te combineren met haar eigentijdse werk. Het archief bleek een schatkamer: ze vond uniek beeldmateriaal van de psychiater Frederik Salomon Meijers (1868-1953), die begin vorige eeuw psychiatrische patiënten heeft geportretteerd. De beelden behoren tot de oudste foto's van psychiatrische patiënten in Nederland. Het is duidelijk dat Meijers en Louwes hun subjecten vanuit een volstrekt verschillende optiek hebben gefotografeerd. De eerste wilde vooral het ziektebeeld vastleggen op de gevoelige plaat, tot uiting komend (zo dachten veel psychiaters in die tijd) in iemands gezichtsuitdrukking of lichaamshouding.

Annaleen Louwes maakt veel minder, of eigenlijk helemaal niet, om het onderscheid tussen normaal en niet-normaal. Haar modellen komen van de straat, uit gevangenissen en psychiatrische ziekenhuizen. De 'historische ontmoeting' tussen Meijers en Louwes, tussen vakman van toen en kunstenaar van nu, laat mooi zien hoe het denken – bij publiek en zorgverleners – over psychiatrische patiënten is geëvolueerd. Maar soms zijn de verschillen wel erg subtiel – en ook dat geeft te denken. **HM**

De tentoonstelling is tot en met 27 juni 2010 te zien. Meer informatie via: www.hetdolhuys.nl.

De geselecteerde werken van Louwes en Meijers zijn gebundeld in een boekje dat speciaal voor het lustrumfeest wordt uitgegeven en dat te koop is in het museum.

Verbeterde site over kankermedicatie

web

De website *SIB op maat* (SIB staat voor: Samenstellen Informatie over Bijwerkingen) van de Vereniging van Integrale Kankercentra is vernieuwd. De database bevat informatie over bijwerkingen van medicijnen die worden gebruikt bij de behandeling van kanker. Op drie niveaus kan de gebruiker nu informatie bekijken en kan zelf een combinatie van middelen selecteren. SIB op maat combineert vervolgens

de bijbehorende bijwerkingen en adviezen van deze middelen. De gebruiker kan ook een standaard behandelplan selecteren of kiezen voor een behandelplan van een specifiek ziekenhuis. Aanvullend op de behandelplannen staat in het tabblad 'behandelwijzer' extra informatie naar aanleiding van veel voorkomende vragen van de patiënt en de hulpverlener, zoals vermoedelijkheid en omgaan met excreta. **HM**

www.sibopmaat.nl

Virussen, vaccins en antistoffen

boek

'Als kind droomde ik niet van vaccins. Niet op de kleuterschool, niet op de lagere school en niet op de middelbare school.' Hiermee begint Jaap Goudsmit, een van de meest geciteerde wetenschappers op het gebied van virussen, vaccins en antistoffen, zijn boek *Dromen van vaccins*. Hij neemt ons daarin mee naar naar zijn wereld waarin hij de strijd tegen infectieziekten aangaat. Maar hij begint met een hartstochtelijk pleidooi voor de noodzaak van vaccinatie. 'Er kan niet gemarchandeerd worden met wat het beste voor iedereen is en met wat op wetenschappelijk bewijs is gestoeld. Ten koste van alles moet worden vermeden dat men door schade en schande wijs wordt. Een dode zoon of dochter lijkt mij een te hoge prijs voor eigenwijsheid.'

Als voorzitter van zijn studievereniging in Amsterdam komt Goudsmit in contact met een grote naam op het gebied van de virologie, Jan van der Noordaa. En dat vormt het begin van zijn levenslange belangstelling voor dit terrein.

In zijn boek beschrijft hij de speurtocht naar het aidsvaccin. Maar hij staat ook stil bij de ontwikkeling van vaccins voor onder andere rabiës, malaria, ebola, hepatitis C en de 'gewone' griep. Soms zijn er successen, soms mislukkingen – zo is het aidsvaccin nog altijd niet in zicht. Goudsmit is echter niet van plan te stoppen met zoeken naar manieren om infecties in te dammen. Integendeel: 'Een echte wetenschapper geeft nooit op.' **NL**

Jaap Goudsmit, *Dromen van vaccins*, Contact, 238 blz., 29,95 euro.

